REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U SLAVONSKOM BRODU
Tome Skalice 2, Slavonski Brod

Poslovni broj: Gž R-97/2025-6

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA I RJEŠENJE

Županijski sud u Slavonskom Brodu u vijeću sastavljenom od sutkinja toga suda Irene Dikanović-Terzić, predsjednice vijeća, Mirjane Šebalj Meglajec, članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, te Draženke Ilak, članice vijeća, u pravnoj stvari prvotužiteljice Danice Reljanović iz Splita, Radovanova 6, OIB: 64877290960 i drugotužiteljice Milije Gavrilović iz Splita, Teslina 20, OIB: 40476680521, kao zakonskih nasljednica iza pok. Đurađa Šarića iz Splita, Pujanke 22, OIB: 08916405905, obje zastupane po punomoćniku Anti Udovičiću, odvjetniku u Splitu, protiv tuženika Brodograđevna industrija Split d.d., Zagreb, Ulica Velimira Škorpika 11, OIB: 18556905592, zastupan po punomoćnici Smiljenki Buljan, odvjetnici u Splitu, uz sudjelovanje umješača na strani tuženika Republike Hrvatske, OIB: 52634238587, zastupan po Općinskom državnom odvjetništvu u Splitu, radi naknade štete, odlučujući o žalbama tuženika protiv presude Općinskog suda u Splitu od 15. svibnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024, ispravljene rješenjem od 26. svibnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-40, rješenja od 22. srpnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-43, te rješenja od 3. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, ispravljenim rješenjem od 16. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, u sjednici vijeća održanoj 6. ožujka 2026.,

presudio je i riješio je

I Žalba tuženika Brodograđevna industrija Split d.d., djelomično se odbija kao neosnovana, a djelomično se uvažava, te se presuda Općinskog suda u Splitu od 15. svibnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024, ispravljena rješenjem od 26. svibnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-40,

1.) potvrđuje pod točkom I izreke u dijelu kojim se nalaže tuženiku da tužiteljicama na ime naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje njihovog pok. prednika, naknadi iznos od 32.000,00 eura sa

pripadajućom zakonskom zateznom kamatom koja na taj iznos teče od 5. lipnja 2015.;

2.) preinačuje pod točkom I izreke na način da se tužiteljice odbijaju sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva u iznosu od 4.340,00 eura, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom koja na taj iznos teče od 5. lipnja 2015.;

3.) ukida u cijelosti pod točkom II izreke u odnosu na rješenje o troškovima parničnog postupka, te se u tom dijelu predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

II Odbija se kao neosnovana žalba tuženika Brodograđevna industrija Split d.d., te se potvrđuje rješenje od 22. srpnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-43.

III Odbija se kao neosnovana žalba tuženika Brodograđevna industrija Split d.d., te se potvrđuje rješenje od 3. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, ispravljeno rješenjem od 16. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015.

IV Tuženik se odbija sa zahtjevom za naknadu troška sastava žalbe od 8. studenog 2021.

V Tužiteljice se odbijaju sa zahtjevom za naknadu troška sastava odgovora na žalbu od 17. kolovoza 2025.

Obrazloženje

1. Presudom prvostupanjskog suda od 15. svibnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024, ispravljene rješenjem od 26. svibnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-40, odlučeno je:

„I Nalaže se tuženiku, u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe, isplati tužiteljicama ad 1) i ad 2 ) s osnova naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje, njihovog sada pok. prednika, iznos od 36.340,00 EUR-a sa zakonskom zateznom kamatom koja teče počev od 5. lipnja 2015. pa 31.srpnja 2015. po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu, za 5 (pet) postotnih poena, a od 1. kolovoza 2015. do 31.prosinca 2022. po stopi propisanoj čl. 29 st. 2 ZOO-a, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1.siječnja 2023.god. do 31.prosinca 2023. po stopi propisanoj čl. 29.stavka 2. ZOO-a koja određuje se, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 1.

siječnja 2024. pa sve do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi 1. srpnja te godine, a koja referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke.

II. Nalaže se tuženiku, u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe, isplati tužiteljicama prouzročeni parnični trošak u iznosu od 16.168,13 eura sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od 15. svibnja 2025. pa sve do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope HNB-a, a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu, za pet postotnih poena."

2. Rješenjem prvostupanjskog suda od 22. srpnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-43, odlučeno je:

„Odbija se prijedlog tuženika za prekidom ovog postupka."

3. Rješenjem prvostupanjskog suda od 3. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, odlučeno je:

„I. Obistinjuje se dr. sc. Ireni Perić, stalnom sudskom vještaku - specijalistu pulmologu za davanje pisanog nalaza i mišljenja iznos od 2.460,00, kuna.

II. Nalaže se računovodstvu ovog suda, prema računu br. 5/2021 od 18. listopada 2021. god. isplatiti iznos od 2.460,00 kn sudskom vještaku Ireni Perić, OIB: 81130255173 sve na temelju uplata izvršenih dana 22. travnja 2021. i 26. listopada 2021.",

time da je točka II izreke, ispravljena rješenjem od 16. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, tako da glasi:

„II. Nalaže se računovodstvu ovog suda, prema računu br. 10/2021 od 15. studenog 2021. god. isplatiti iznos od 2.460,00 kn sudskom vještaku Ireni Perić, OIB: 81130255173 sve na temelju uplata izvršenih dana 22. travnja 2021. i 26. listopada 2021."

4. Protiv prvostupanjske presude tuženik je pravovremeno podnio žalbu zbog svih žalbenih razloga propisanih člankom 353. stavka 1. točke 1.-3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07-Odluka USRH, 84/08, 96/08-Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14; - dalje ZPP), posebno ukazujući na apsolutno bitnu povredu iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a.

4.1. U žalbi navodi da je nerazumljiva i neodređena izreka presude kojom se nalaže da tužiteljicama naknadi štetu u iznosu od 36.340,00 eura, da iz izreke nije jasno koji točno iznos treba isplatiti prvotužiteljici, a koji drugotužiteljici, što da se ne može razumjeti niti iz obrazloženja, da je izreka pobijane presude kojom je naloženo da tužiteljicama isplati iznos od 36.340,00 eura s osnova naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti njihovog pravnog prednika, proturječna razlozima presude jer da nije jasno zašto je sud dosudio baš taj iznos, što sve da predstavlja bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a. Navodi i da prvostupanjski sud prilikom odlučivanja o visini naknade štete trebao uzeti u obzir životnu dob prednika tužiteljica u kojoj se razbolio od profesionalne bolesti jer nije svejedno je li oštećenik mlađa osoba ili osoba visoke životne dobi, da je trebao uzeti u obzir činjenicu da je prednik tužiteljica preminuo, te vremensko razdoblje kroz koje su izražene posljedice bolesti, a da o tome sud nije vodio računa.

4.2. Navodi i da je prigovarao nalazima medicinskih vještaka, te predložio provođenje dokaza novim vještačenjem, koji prijedlog sud nije usvojio, pa da je ostalo nejasno zašto iznos od 36.340,00 eura predstavlja primjerenu novčanu naknadu za utvrđenu povredu prava osobnosti, zbog čega smatra da je sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje i pogrešno primijenio materijalno pravo. Tužiteljicama da je posljedično tome previsoko dosuđena naknada neimovinske štete jer da okolnosti konkretnog slučaja koje utječu na visinu naknade, ne opravdavaju dosuđenje naknade u navedenom iznosu u smislu članka 1100. stavka 1. i 2. ZOO-a, a njemu da je povrijeđeno pravo na pravično suđenje jer sud nije prihvatio njegove dokazne prijedloge odnosno izvođenja novih dokaza vještačenjem na sporne okolnosti po ustanovama koje provode vještačenja.

4.3. Što se tiče povećanja tužbenog zahtjeva i prigovora zastare, ističe da je pravno shvaćanje prvostupanjskog suda u suprotnosti sa pravnim shvaćanjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženom u rješenju poslovni broj: Revd 2663/2023-2 od 27. rujna 2023., koje citira, te prigovora dopuštenoj preinaci i ostaje kod prigovora zastare na preinačeni dio tužbenog zahtjeva.

4.4. Napose navodi da je nezakonita odluka o parničnom trošku, da je nejasna i ne može se ispitati, zbog čega da je počinjena bitna povreda iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a, da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbe članka 154. i 155. ZPP-a, kao i odredbe Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (dalje: Tarifa), što obrazlaže time da je tužbu u ovom predmetu podnio sada pok. Đurađ Šarić koji je bio tužitelj sve do svoje smrti, pa da je neosnovano uvećanje troškova za zastupanje 10% „na ime više tužiteljica“, za radnje koje su poduzete prije njegove smrti tj. prije 21. ožujka 2023., točnije za: sastav tužbe, za zastupanja na ročištima od 22. 9. 2016., 20. 10.2016., 13. 7. 2017., 11.10. 2017., 11. 1. 2018., 20. 3. 2018., 25. 2. 2019., 28. 9. 2020., 13. 1. 2021., 8. 3. 2021., 22. 4. 2021., 1. 12. 2021., 17. 2. 2022., 16. 1. 2023., 1. 3. 2023., 5. 6. 2017., 6. 10. 2021., 18. 5. 2022., 13. 7. 2022., te za sastav podneska od 7. 9. 2016., 26. 9. 2020., 12. 2. 2023., 27. 9. 2016., 27. 10. 2017. i 5. 1. 2021., a neosnovano da je tužiteljicama dosuđen i trošak za sastav odgovora na žalbu od 30. studenog 2016. jer da isti nije bio potreban za vođenje ovog postupka, kao i trošak za pristup na ročište za objavu obzirom da

njihov punomoćnik na isto nije pristupio, te da je sud u pobijanoj odluci priznao troškove vještačenja od 1.215,00 eura, ali nije naveo od čega se sastoje ti troškovi, pa da se odluka ni u tom dijelu ne može ispitati, te napose navodi i da sud u pobijanoj odluci nije naveo primjenom kojih tarifnih brojeva je odlučio o parničnom trošku.

4.5. Predlaže da se žalba prihvati kao osnovana, ukine pobijana presuda u cijelosti i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovo odlučivanje. Traži trošak sastava žalbe od 625 bodova, uvećan za PDV i sudsku pristojbu na žalbu u iznosu od 305,26 eura.

5. Odgovor na žalbu protiv presude nije podnesen.

6. Tuženik je pravovremeno podnio žalbu protiv rješenja od 22. srpnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-43, kojim je odbijen njegov prijedlog za prekidom ovog postupka.

6.1. U žalbi citira odredbu članka 68. stavka 1., 2. i 3. Stečajnog zakona, te navodi da obzirom da je rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj St-1035/2025 od 19. svibnja 2025. otvoren predstečajni postupak, da je primjenom odredbe članka 68. stavka 1. i 2. Stečajnog zakona, sud trebao donijeti rješenje o prekidu ovog parničnog postupka, dakle sadržajno ukazuje da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo.

6.2. Predlaže da se žalba uvaži i pobijano rješenje preinači tako da se utvrdi prekid ovog parničnog postupka. Trošak ne traži.

7. U odgovoru na žalbu tužiteljice ističu da žalba tuženika nije osnovana pozivajući se na odredbu članka 66. stavka 1. točke 1. Stečajnog zakona, navodeći da se slijedom te odredbe ne može utvrditi prekid postupka u predmetnoj pravnoj stvari.

7.1. Traže trošak sastava odgovora na žalbu u iznosu od 500 bodova uvećan na PDV.

8. Tuženik je pravovremeno podnio žalbu i protiv rješenja od 3. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, ispravljenim pod točkom II izreke, rješenjem od 16. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, kojim je dr. sc. Ireni Perić, stalnom sudskom vještaku, specijalistu pulmologu za davanje nalaza i mišljenja dosuđen iznos od 2.460,00 kuna (326,50 eura).

8.1. U žalbi navodi da rješenje pobija zbog svih žalbenih razloga iz članka 353. stavka 1. točke 1.-3. ZPP-a, jer da je prvostupanjski sud trebao u rješenju jasno navesti što je vještak i koliko radio, koliko mu je vremena bilo potrebno za izradu nalaza i mišljenja i je li izračun u skladu s Pravilnikom i Cjenikom o naknadi i nagradi stalnih sudskih vještaka, te za navedeno dati jasne i argumentirane razloge kako bi se moglo ispitati je li nagrada određena sukladno navedenim propisima.

8.2. Predlaže da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati na ponovan postupak. Traži trošak sastava žalbe u iznosu od 312,50 kn, uvećan za PDV u iznosu od 78,13 kn, te sudsku pristojbu na žalbu u iznosu od 200,00 kn, što ukupno iznosi 590,63 kn (78,39 eura).

9. Žalba tuženika podnesena protiv pobijane presude djelomično je osnovana u odnosu na točku I izreke, dok je u cijelosti osnovana u odnosu na točku II izreke u kojoj je sadržana odluka o troškovima parničnog postupka. Žalbe tuženika protiv rješenja od 22. srpnja 2025. i rješenja od 3. studenog 2021., nisu osnovane.

10. Polazeći od predmeta spora u kojem tužiteljice kao zakonske nasljednice pok. oca Đurađa Šarića, potražuju naknadu neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje njihovog sada pok. prednika zbog profesionalne bolesti, prvostupanjski sud je na temelju provedenih dokaza utvrdio za predmet spora odlučne činjenice, kako slijedi:

- da je prednik tužiteljica sada pok. Đurađ Šarić (Đuro) u razdoblju od 25. siječnja 1960. do 30. siječnja 1969. (9 godina i 5 dana) bio radnik prednika tuženika Brodogradilišta Split, u radnoj jedinici cjevari na brodovima, na poslovima KV radnika, zatim PKV radnika, pa VKV radnika i VKV autogenog varioca, obavljajući poslove radnog mjesta cjevara, nakon čega je u razdoblju od 31. siječnja 1969. do 22. veljače 1992. (23 godine) radio u poduzeću Monter d.d. Zagreb, Pogon Split, na radnom mjestu montera centralnog grijanja, što je razvidno iz radne knjižice prednika tužiteljica (str. spisa 5-7),

- da je prednik tužiteljica ostvario pravo na starosnu mirovinu 6. svibnja 1992. rješenjem RF MIORH-a, Područne službe u Splitu, broj spisa 073310 od 26. svibnja 1992. (str. spisa 202-203), koje rješenje je dostavljeno u spis uz dopis HZMO-a Područna služba u Splitu, 12. ožujka 2018. (str. spisa 201),

- da je prednik tužiteljica za vrijeme rada kod prednika tuženika (od 25. siječnja 1960. do 30. siječnja 1969.) obolio od profesionalne bolesti azbestoze (dg: asbestosis pleuropulmonalis), koja bolest je prvi put verificirana nalazom liječnika spec. pulmologa od 26. rujna 2013., a potome i nalazima od 3. listopada 2014., te 29. travnja 2015. (str. spisa 21-23), te naposlijetku potvrđena i provedenim medicinskim vještačenjima sačinjenim od vještaka struke medicine rada, pulmologa i radiologa,

- da je tijekom trajanja prvostupanjskog postupka tužitelj Đurađ Šarić umro dana 21. ožujka 2023.. što je razvidno iz njegovog smrtnog lista (str. spisa 381), slijedom čega je postupak prekinut rješenjem od 20. travnja 2023., a potome nastavljen rješenjem od 21. studenog 2023., obzirom da su postupak preuzele njegove zakonske nasljednice, kćeri Danica Reljanović i Milija Gavrilović, koje su rješenjem o nasljeđivanju iza pok. Đurađa Šarića, od 6. srpnja 2023., poslovni broj: O-1670/2023, UPP-OS-54/2023, koje je postalo pravomoćno istog dana, proglašene njegovim zakonskim nasljednicama, svaka u ½ dijela, što je razvidno iz tog rješenja (str. spisa 389-392),

- da je nastavak postupka u odnosu na zakonske nasljednice pok. tužitelja prvostupanjski sud odredio primjenom odredbe članka 1105. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15; - dalje: ZOO).

11. Prvostupanjski sud se u pobijanoj presudi vezano za objektivnu odgovornost poslodavca za predmetnu štetu pravilno pozvao i primijenio odredbe članka 111. Zakona o radu („Narodne novine“ broj 93/14; - dalje ZR), te članka 25. stavka 1. i 2. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“ broj 71/14, 118/14, 154/14; - dalje ZZR), a vezano za uzročnost i visinu štete pravilno se pozvao na odredbe članka 1067. i 1100. ZOO-a u vezi s člankom 19. stavka 2. ZOO-a.

12. Na okolnost utvrđenja uzročno posljedične veze između poslova koje je prednik tužiteljica obavljao kod prednika tuženika i profesionalnog oboljenja azbestoze, prvostupanjski sud proveo je dokaz pregledom materijalnih isprava i to medicinske dokumentacije sada pok. tužitelja, rješenja o rasporedu iz kojih je vidljivo da je tužitelj kao zaposlenik prednika tuženika radio u radnoj jedinici cjevari na radnom mjestu NKV radnika pa onda PKV radnika, VKV radnika i VKV autogenog varioca obavljajući poslove radnog mjesta cjevara, te medicinskim vještačenjem po stalnim sudskim vještacima Milani Varinac Barač, spec. med. rada, dr. Ireni Perić, spec. pulmologu, dr. Ivanu Gudelju, spec. pulmologu, dr. Marinu Roje, spec. radiologu, dr. Nikoli Sikirici, spec. psihijatru, te dr. Ivanu Urliću, spec. psihijatru.

12.1. Na temelju nalaza i mišljenja dr. Milane Varinac Barač, spec. med. rada, prvostupanjski sud utvrdio je da postoji uzročno posljedična veza između bolesti sada pok. tužitelja azbestoze plućnog parenhima i azbestnih plakova na pleuri, te poslova i radnih zadataka koje je obavljao radeći na poslovima cjevara kod prednika tuženika, da su kod sada pok. tužitelja ispunjeni svi kriteriji za priznavanje profesionalne etiologije navedenih bolesti, da sada pok. tužitelj ima pozitivnu radnu anamnezu jer je radio 9 godina na poslovima cjevara, koji period je dovoljno dug za nastajanje azbestom izazvanih promjena, da je poznato da se kod tuženika u tom razdoblju azbest koristio kao izolacijsko sredstvo, a posebno da su ga koristili cjevari, u istim prostorima s njima da su radili i izolateri koji su u to vrijeme za nanošenja azbesta kao izolacijskog sredstva koristili tehniku tzv. limpetavanja pri kojoj su se u slobodne brodske prostore oslobađale enormno visoke koncentracije azbestnih vlakana koje su bile desetorostruko pa i stostruko veće od onih koje se označavaju kao maksimalno dopuštene koncentracije, tako da je sada pok. tužitelj bio izložen tako visokim koncentracijama azbestnih vlakana, a da se za vrijeme rada u poduzeću Monter gdje je sada pok. tužitelj radio 23 godine kao monter centralnog grijanja, za te poslove nije koristio azbest.

12.2. Nadalje, iz nalaza i mišljenja navedene vještakinje utvrđeno je da kod pok. tužitelja postoji jasno izražen radiološki nalaz koji govori o postojanju fibroznih promjena na plućnom parenhimu te plakova na pleuri koje promjene su registrirane i na radiološkoj slici prsnih organa, te da je MSCT pretraga u dva navrata pokazala da se kod sada pok. tužitelja radi o jasno izraženim promjenama na plućnom

parenhimu te plakovima koji odgovaraju azbestnim promjenama, što je potvrdio i pulmolog dr. Ivan Gudelj u svom nalazu i mišljenju, te postavio dijagnozu azbestoze plućnog parenhima i azbestnih plakova na pleuri, isključivši druge plućne bolesti koje mogu dati istu sliku. Vještaci su potvrdili da se kod sada pok. tužitelja bolest verificira prvi put 2013., više od 40 godina nakon izlaganja azbestu koji period je tzv. latentni period koji se priznaje za kliničko ispoljavanje navedenih bolesti.

12.3. Na temelju nalaza i mišljenja vještaka dr. Marina Roje, spec. radiologa, prvostupanjski sud utvrđuje da su promjene u plućnom tkivu/parenhimu na plućnim ovojnicama/pleuri tipične i da odgovaraju posljedicama izloženosti sada pok. tužitelja azbestnoj prašini tj. pleuropulmonalnoj azbestozi, koje s obzirom na vremenski rok izloženosti toksičnom agensu, boravku u prostorima kontaminiranim azbestnom prašinom i radu s materijalima koji sadrže azbest, odgovaraju profesionalnoj pleuropulmonalnoj azbestozi.

12.4. Iz nalaza i mišljenja vještaka Irene Perić, spec. pulmologa, također je utvrđeno da je prednik tužiteljica obolio od profesionalne bolesti pleuropulmonalne azbestoze s posljedičnom teškom respiracijskom insuficijencijom, da je MSCT toraksa od 2020. potvrdio da se radi o pleuralnim i parenhimnim promjenama pluća koje odgovaraju slici pleuropulmonalne azbestoze, te je vještakinja iznijela mišljenje da je kod prednika tužiteljica došlo do trajnog tjelesnog invaliditeta od 40% obrazlažući za to dane razloge.

12.5. Na temelju nalaza i mišljenja vještaka dr. Ivana Gudelja, spec. pulmologa, prvostupanjski sud utvrđuje da je prednik tužiteljica više godina radio u brodograđevnoj industriji gdje je bio izložen azbestnoj prašini koja je kod njega izazvala profesionalnu bolest azbestozu pluća i pleure, da je isti od 2013. bolovao i od KOPB-a (kronična opstruktivna plućna bolest) koja nije kategorija profesionalne bolesti. Vještak je iznio mišljenje da je navedena profesionalna bolest uzrokovala invaliditet od 30%, te je ocijenio fizičke bolove prednika tužiteljica zbog navedene profesionalne bolesti, navodeći da je isti trpio kronične bolove lakšeg stupnja koji su se javljali pri vremenskim promjenama ili fizičkim aktivnostima, da takvi bolovi u pravilu ne zahtijevaju trajnu analgetsku terapiju, te da su bolovi trajali 6-7 dana mjesečno, odnosno godišnje puta 12, a bolovi da su se počeli pojavljivati 15-ak godina prije dijagnosticirane bolesti (što je bilo 2013. godine).

12.6. Na ročištu za glavnu raspravu održanom 15. srpnja 2024., vještaci dr. Irena Perić i dr. Ivan Gudelj, usuglasili su svoja mišljenja navodeći da je prednik tužiteljica obzirom na utvrđenu profesionalnu bolest trpio duševne boli zbog smanjenja životne aktivnosti u visini od 35%.

12.7. Nadalje, prvostupanjski sud je proveo i dokaz medicinskim vještačenjem po stalnim sudskim vještacima dr. Nikoli Sikirica i dr. Ivanu Urliću, spec. psihijatrima.

12.7.1. Sudski vještak dr. Nikola Sikirica u nalazu i mišljenju naveo je da je prednik tužiteljica obolio od azbestoze koja se smatra profesionalnom bolešću, a koja je prema mišljenjima prethodno navedenih vještaka u korelaciji sa radom kod tuženika,

zatim da iz priložene medicinske dokumentacije prednika tužiteljica proizlazi dijagnoza nesanice i anksiozno depresivnog poremećaja, da se njegove duševne boli očituju u strahu od neizvjesnog ishoda azbestoze i komplikacija bolesti, povremenih epizoda sniženog raspoloženja, nesanice i tjeskobe, naveo je da ne može zaključiti da je strah od mogućih komplikacija azbestoze uzrokovao specifični psihički poremećaj, ali da je psihološki normalno i razumljivo da će osoba sa takvom dijagnozom imati epizode straha i nelagode što se tiče budućnosti svog zdravstvenog stanja.

12.7.2. Uvažavajući činjenicu da vještak dr. Nikola Sikirica nije mogao točno ocijeniti utjecaj straha na smanjenje životne aktivnosti prednika tužiteljica, prvostupanjski sud je proveo dokaz vještačenjem po novom sudskom vještaku dr. Ivanu Urliću, spec. psih., a na temelju njegovog nalaza i mišljenja utvrdio je da ovaj vještak prihvaća nalaze i mišljenja ranije navedenih vještaka, da vještak ima osobno iskustvo u radu s azbestom jer je radio u solinskom industrijskom bazenu, rezalištu poduzeća Brodospas, pa da mu je osobno poznato da se azbest ugrađivao u građevine i brodove kao sredstvo protiv širenja požara, da je prednik tužiteljica radio u industriji koja je upotrebljavala azbest te bio u intenzivnom kontaktu s tim materijalom, da su osobe oboljele od azbestoze bile svjesne da za takvu bolest nema lijeka, da bolest pokazuje progresivan tijek i da je izvjestan smrtni ishod upravo iz tog razloga, da takvi bolesnici sve teže dišu, podložni su upalama plućnog tkiva i bronha, zbog otežanog krvotoka kroz pluća postupno slabi i srčana akcija te se zamaraju sve više i na kraju da se teško kreću na najmanju udaljenost, da "borba za dah" izaziva jaki strah od smrti koja nastupa ili zbog srčane slabosti ili zbog upale pluća ili se razvija neka tumorska tvorba. Vještak je utvrdio da je prednik tužiteljica kroz posljednjih godinu dana života mogao trpjeti strah jakog intenziteta u ukupnom trajanju do 3 dana, strah srednjeg intenziteta u trajanju do 3 tjedna i strah blagog intenziteta u trajanju do 3 mjeseca, te je posljedicu straha sad pok. prednika tužiteljica ocijenio sa 10% trajno, navodeći da isto dodaje procijenjenom umanjenju životnih aktivnosti od strane drugih specijalista.

13. Prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda pravilno je prvostupanjski sud odredio provođenje dokaza naprijed navedenim medicinskim vještačenjima, obzirom da ne raspolaže stručnim znanjima medicinske struke, te je pravilno poklonio vjeru opisanim nalazima i mišljenjima liječnika vještaka kao stručnim, objektivnim i danim u skladu s pravilima struke i znanosti, obzirom da su vještačenja sačinjena na temelju spisu priložene medicinske dokumentacije prednika tužiteljica, te da su u bitnome suglasna, pa stoga nije bilo potrebe provoditi novo vještačenje po medicinskoj ustanovi kako je to predložio tuženik.

14. Prvostupanjski sud je uzimajući u obzir sve provedene dokaze utvrdio da je prednik tužiteljica radeći kod prednika tuženika na radnom mjestu cjevara obolio od profesionalne bolesti azbestoze pluća i pleure, koja bolest je u uzročno-posljedičnoj vezi s dugotrajnom izloženosti azbestnim česticama pri obavljanju navedenih poslova, utvrdio je i da tuženik odgovara po principu objektivne odgovornosti (uzročnosti) prema odredbama članka 111. ZR-a i članka 25. ZZR-a, koja utvrđenja kao pravilna prihvaća i ovaj sud.

14.1. Visinu štete sud je ocijenio sukladno prethodno opisanim vještačenjima, te je uzimajući u obzir jačinu i trajanje pretrpljenih fizičkih bolova, duševnih bolova zbog smanjenja životnih aktivnosti, te trajne posljedica straha, dosudio tužiteljicama na ime naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje njihovog sada pok. prednika iznos od 36.340,00 eura sa zakonskom zateznom kamatom koja na taj iznos teče od dana podnošenja tužbe tj. od 5. lipnja 2015.

15. Tuženik žalbom ne osporava odgovornost za predmetnu štetu, ne ističe postojanje pretpostavki za oslobođenje od objektivne odgovornosti niti prigovor djelomične odgovornosti prednika tužiteljica nastanku štete, tako da je u ovom žalbenom postupku sporna visina dosuđene naknade, osnovanost prigovora preinake i prigovora zastare na preinačeni povećani dio tužbenog zahtjeva, te odluka o parničnom trošku.

15.1. Sporna je i osnovanost rješenja od 22. srpnja 2025., kojim je odbijen prijedlog tuženika za prekidom postupka zbog otvaranja predstečajnog postupka, te osnovanost rješenja od 3. studenog 2021., ispravljenog rješenjem od 16. studenog 2021., kojim je dosuđena naknada troškova vještačenja dr. Ireni Perić, spec. pulmologu.

16. Ispitujući pobijanu presudu pod točkom I izreke, ovaj sud je utvrdio da u postupku nisu počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a, na koje pazi po službenoj dužnosti prema članku 365. stavka 2. ZPP-a.

16.1. Prvostupanjski sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, ali je u presudi izostalo obrazloženje odlučnih činjenica o visini naknade štete, čime je počinjena apsolutno bitna povreda iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a na koju se osnovano ukazuje u žalbi tuženika, ali to nije razlog za ukidanje pobijane presude jer je te nedostatke moguće otkloniti u ovom žalbenom postupku primjenom članka 373.a stavka 1. točke 2. i stavka 3. ZPP-a, obzirom da je prvostupanjski sud proveo sve potrebne dokaze. Ujedno ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud djelomično pogrešno primijenio materijalno pravo u pogledu visine pravične novčane naknade.

17. Izrekom presude koja nije nerazumljiva niti proturječi razlozima presude tuženiku je naloženo da prvo i drugo tužiteljicama na ime naknade štete isplati određeni novčani iznos, čime su jasno označeni dužnik, vjerovnici i predmet obveze. Okolnost što u izreci pobijane presude nije razdvojen dosuđeni iznos na pojedine tužiteljice, ne čini presudu nerazumljivom niti nepodobnom za ovrhu jer iz sadržaja spisa, osobito iz pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju iza pok. Đurađa Šarića, od 6. srpnja 2023., poslovni broj: O-1670/2023, UPP/OS-54/2023, proizlazi da su tužiteljice nasljednice pok. oca Đurađa Šarića, svaka u ½ dijela, pa je time odrediv i opseg njihove tražbine u predmetnoj parnici.

17.1. Kako predmetna novčana tražbina prelazi na nasljednike po samom zakonu razmjerno njihovim nasljednim dijelovima, time je odrediv opseg tražbine svake

tužiteljice, tako da je svaka od njih ovlaštena zahtijevati isplatu razmjernog dijela dosuđenog iznosa (svaka u ½ dijela), a tuženik ne može biti obvezan na isplatu više od ukupno dosuđenog iznosa (određenog odlukom ovog suda) slijedom čega pobijana presuda sadrži sve bitne elemente za ovršivost, pa eventualna potreba za preciziranjem udjela ne predstavlja bitnu povredu odredaba parničnog postupka.

18. Vezano za žalbeni navod kojim se osporava visina dosuđene pravične novčane naknade zbog toga što prvostupanjski sud nije posebno obrazložio pojedine vidove neimovinske štete, ovaj sud ističe da iako prvostupanjski sud nije kvantificirao naknadu po pojedinim osnovama (fizičke boli, smanjenje životne aktivnosti, strah), iz provedenih dokaza i utvrđenog činjeničnog stanja nedvojbeno proizlaze odlučne okolnosti relevantne za primjenu kriterija iz članka 1100. stavka 1. i 2. ZOO-a, pa se pravilnost dosuđene visine može ispitati. Stoga izostanak detaljnog razgraničenja naknade po pojedinim vidovima neimovinske štete ne predstavlja razlog za ukidanje presude, jer je dosuđeni iznos moguće ispitati. Međutim, iako sud ne mora kvantitativno odrediti naknadu po pojedinim vidovima štete, mora obrazložiti razloge koji su utjecali na dosuđenu visinu štete, što je u konkretnom slučaju izostalo.

18.1. Ovdje valja istaći da se ranija nematerijalna šteta sastojala od samostalnih vidova naknade te vrste štete, a sada su ti raniji samostalni vidovi štete samo kvalifikatorne okolnosti, zbog čega neimovinsku štetu treba sagledati kao cjelinu, a valja istaći i da Orijentacijski kriteriji ne predstavljaju matematičku formulu koja automatizmom služi za izračun pravične novčane naknade jer u njihovoj primjeni treba imati u vidu sve okolnosti slučaja, pri čemu su trajanje i jačina fizičkih i duševnih boli i straha osobito važne, ali ne i jedine okolnosti koje sud mora uzeti u obzir pri utvrđivanju pravične novčane naknade.

18.2. Pravilno u žalbi navodi tuženik da je naknada neimovinske štete previsoko dosuđena jer prvostupanjski sud prilikom odlučivanja nije uzeo u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja koje utječu na visinu naknade.

18.3. Naime, na temelju nalaza i mišljenja vještaka dr. Ivana Gudelja, spec. pulmologa, utvrđeno je da je prednik tužiteljica više godina radio u brodograđevnoj industriji gdje je bio izložen azbestnoj prašini koja je kod njega izazvala profesionalnu bolest azbestozu pluća i pleure, koja bolest je verificirana 2013., te da je prednik tužiteljica zbog navedene profesionalne bolesti trpio kronične bolove lakšeg stupnja koji su se javljali pri vremenskim promjenama ili fizičkim aktivnostima koji su trajali 6-7 dana mjesečno, odnosno godišnje puta 12, da su se takvi bolovi počeli pojavljivati 15-ak godina prije dijagnosticirane bolesti, te da su trajali sve do smrti sada pok. prednika tužiteljica.

18.4. Prema usuglašenim nalazima i mišljenjima vještaka spec. pulomologa dr. Irene Perić i dr. Ivana Gudelja, prednik tužiteljica obzirom na utvrđenu profesionalnu bolest, trpio je duševne boli zbog smanjenja životne aktivnosti u visini od 35%, dok je iz nalaza i mišljenja vještaka dr. Ivana Urlića, spec. psihijatra, utvrđeno da su osobe oboljele od azbestoze bile svjesne da za takvu bolest nema lijeka, da bolest pokazuje progresivan tijek i da je izvjestan smrtni ishod, da takvi bolesnici sve teže

dišu, da su podložni upalama plućnog tkiva i bronha, da im zbog otežanog krvotoka kroz pluća postupno slabi srčana akcija, da se više zamaraju, da se teško kreću na najmanju udaljenost, da "borba za dah" izaziva jaki strah od smrti, da je prednik tužiteljica posljednjih godinu dana života mogao trpjeti strah jakog intenziteta u ukupnom trajanju do 3 dana, strah srednjeg intenziteta u trajanju do 3 tjedna i strah blagog intenziteta u trajanju do 3 mjeseca, te je posljedicu straha pok. prednika tužiteljica vještak ocijenio sa 10% trajno, navodeći da se ista dodaje procijenjenom umanjenju životnih aktivnosti od strane drugih specijalista.

18.4.1. Dakle, prednik tužiteljica je prema usuglašenim nalazima i mišljenjima vještaka pulomologa i psihijatra, trpio duševne boli zbog smanjenja životne aktivnosti u ukupnoj visini od 45%, slijedom čega treba uzeti u obzir utvrđeni stupanj smanjenja životnih aktivnosti koji je obuhvaćao ograničenja u životnim aktivnostima prednika tužiteljica, kao što su smanjena tolerancija napora i trajne respiratorne smetnje, uz "borbu za dah", a time i ograničenost kretanja i nemogućnost obavljanja uobičajenih aktivnosti, uz strah od smrti obzirom da mu je od 2013. bilo poznato da boluje od progresivne i neizlječive bolesti kod koje je izvjestan smrtni ishod, što je nedvojbeno utjecalo na kvalitetu života prednika tužiteljica.

18.5. Na temelju odredbe članka 19. stavka 1. ZOO-a, svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti, pod pretpostavkama utvrđenim zakonom, a prema odredbi članka 1100. stavka 1. i 2. ZOO-a, u slučaju povrede prava osobnosti sud će, ako nađe da to težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete, a pri odlučivanju o visini pravične novčane naknade sud će voditi računa o jačini i trajanju povredom izazvanih fizičkih boli, duševnih boli i straha, cilju kojemu služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njezinom naravi i društvenom svrhom.

18.6. Slijedom naprijed navedenog pravična novčana naknada neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti sada pok. prednika tužiteljica na tjelesno i duševno zdravlje, uzimajući u obzir visoku životnu dob oštećenika koji je u trenutku verifikacije profesionalne bolesti azbestoze (2013.) bio star 81 godinu (rođen je 6. svibnja 1932.), očekivano preostalo trajanje života, činjenicu da je preminuo deset godina nakon utvrđenja bolesti tj. 21. ožujka 2023., te odsutnost gubitka radne sposobnosti obzirom da je pravo na starosnu mirovinu ostvario 6. svibnja 1992., realno prema mišljenju ovog suda iznosi 32.000,00 eura.

18.7. Stoga je imajući u vidu kriterije iz članka 1100. stavka 1. i 2. ZOO-a, ovaj sud ocijenio da pravična novčana naknada iznosi 32.000,00 eura, pa je taj iznos tužiteljicama valjalo dosuditi, a odbiti ih sa preostalim dijelom utuženog iznosa od 4.340.00 eura.

19. Nadalje, neosnovani su žalbeni navodi tuženika kojim ukazuje na relativno bitnu povredu iz članka 354. stavka 1. ZPP-a u vezi s člankom 190. stavka 1. i 2. ZPP-a i člankom 191. stavka 2. ZPP-a, obzirom da je prvostupanjski sud pravilno dopustio preinaku tužbe iz podnesaka tužiteljice i njihovog pravnog prednika od 26. rujna

2020., 12. veljače 2023. i 21. siječnja 2025., te je pravilno zaključio da u odnosu na preinačeni dio zastara nije nastupila.

19.1. Naime, prema odredbi članka 190. stavka 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14) tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu, a prema stavku 2. istog članka, nakon dostave tužbe tuženiku za preinaku tužbe potreban je pristanak tuženika, ali i kad se tuženik protivi, sud može dopustiti preinaku ako smatra da bi to bilo svrsishodno za konačno rješenje odnosa među strankama.

19.2. Člankom 39. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 70/19) koji se sukladno odredbi članka 117. stavka 2. istoga Zakona, primjenjuje i na sve postupke u tijeku, propisano je da se u članku 190. iza stavka 1. dodaje novi stavak 2. koji glasi: "Iznimno od odredbe iz stavka 1. ovoga članka, tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja glavne rasprave ako je bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka." Dotadašnji stavci 2. do 8. postali su stavci 3. do 9.

19.3. Na sjednicama održanim 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. (Su-IV-47/2020-5), Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzeo je pravno shvaćanje kojim su izmijenjeni Orijentacijski kriteriji i iznosi za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete VSRH od 29. studenog 2020., br. Su-1331-VI/02 i 1372-11/02, prema kojem se novi Orijentacijski kriteriji primjenjuju i na obvezne odnose nastale nakon 1. siječnja 2006. i stupanja na snagu ZOO/05. U obrazloženju toga pravnog shvaćanja između ostaloga je navedeno: "Izmjena Orijentacijskih kriterija primjenjuje se na sve parnične postupke za naknadu neimovinske štete u svim stupnjevima suđenja (ubuduće), tj. od dana prihvaćanja na sjednici Građanskog odjela VSRH (15. lipnja 2020.)."

19.4. Pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske pod brojem Su-IV-47/2020-5, treba tumačiti kao okolnost koja tužiteljima daje pravo da preinače tužbu i nakon zaključenja prethodnog postupka, jer je bez svoje krivnje nisu mogli preinačiti do zaključenja prethodnog postupka, obzirom da Orijentacijski kriteriji osim što su u smislu Zakona o sudovima, pravno obvezujući, predstavljaju i novu činjenicu sukladno kojoj pok. prednik tužiteljica i tužiteljice kao njegove nasljednice, bez svoje krivnje nisu mogli preinačiti tužbu do zaključenja prethodnog postupka. (rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Revd 1097/2021-2 od 10. ožujka 2021.)

19.5. Prema stanju spisa, razvidno je da je prednik tužiteljica nakon zaključenja prethodnog postupka u podnescima od 26. rujna 2020. i 12. veljače 2023. povećao tužbeni zahtjev sukladno provedenim medicinskim vještačenjima i prema novim Orijentacijskim kriterijima, što realno nije mogao učiniti niti prije vještačenja koje je provedeno nakon zaključenja prethodnog postupka, kao niti prije donošenja i zauzimanja pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojim su izmijenjeni Orijentacijski kriteriji za utvrđivanje visine pravične novčane naknade

neimovinske štete koji su u primjeni od 15. lipnja 2020., dakle nakon podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari, a tužiteljice su povećale tužbeni zahtjev u podnesku od 21. siječnja 2025., što također realno nisu mogle učiniti do konačno usuglašenog nalaza i mišljenja vještaka pulmologa, te nalaza i mišljenje vještaka psihijatra, budući da tužiteljice (i njihov pravni prednik) ne raspolažu znanjima medicinske struke potrebnim za pravilno razrješenje ovog spora, radi čega su u konačnici i provođena medicinska vještačenja, slijedom čega neosnovano tuženik prigovora dopuštenim preinakama.

19.6. Nedopuštanje preinake tužbe koja je uslijedila nakon naprijed navedenih okolnosti, koja je uz to utemeljena na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi pa joj se tuženik ne može protiviti (članak 191. stavka 2. ZPP-a), prema mišljenju ovog suda, sada pok. predniku tužiteljica i tužiteljicama, nametnulo bi ograničenje prava na pristup sudu koje pravo je jedan vid „prava na sud", sadržanog u pravu na pravično suđenje zajamčeno člankom 6. (Europske) Konvencije za zaštitu ljudskih prava („Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97,6/99-pročišćeni tekst, 8/99-ispr.,14/02, 1/06, 2/10, 13/17; - dalje Konvencija). Napose valja istaći da u konkretnom slučaju preinaka nije utjecala na dužinu trajanja postupka, da bi nedopuštanje preinake nepotrebno moglo dovesti do podnošenja nove tužbe za preostali dio tužbenog zahtjeva, čime bi se nametnuo prekomjeran teret ne samo za tužiteljsku stranu, nego i za tuženu stranu, te da osim strogog i pretjeranog formalizma o kojemu su zauzeti stavovi u odlukama Ustavnog suda RH i Europskog suda za ljudska prava, nema drugog uvjerljivog razloga za nedopuštanje preinake. Podredno se navodi i da je u konkretnom slučaju dopuštanje preinake bilo svrsishodno za konačno rješenje odnosa među strankama.

20. Iako su tužiteljice i njihov pravni prednik, podnescima od 26. rujna 2020., 12. veljače 2023. i 21. siječnja 2025., preinačili tužbu povećanjem tužbenog zahtjeva, u konkretnom slučaju nije došlo do izmjene činjenične ni pravne osnove tužbe, slijedom čega je podnošenjem tužbe prekinuto zastarijevanje predmetnog tužbenog zahtjeva. Pravni prednik tuženika doznao je da boluje od profesionalne bolesti 2013., a tužbu je podnio 5. lipnja 2015., dakle i unutar subjektivnog i objektivnog zastarnog roka propisanog člankom 230. stavka 1. i 2. ZOO-a.

20.1. Kada vjerovnik prije isteka zastarnog roka podnese tužbu s generički određenim tužbenim zahtjevom, ali je tijekom postupka na temelju iste činjenične osnove preinačio tužbu povećanjem postojećeg generički određenog zahtjeva, u navedenim okolnostima i u pogledu preinačenog dijela zahtjeva treba uzeti da je u smislu odredbe članka 241. ZOO-a, do prekida zastare došlo već u trenutku podnošenja tužbe.

20.2. Napose valja navesti da je na sjednici Građanskog odjela održanoj 27. svibnja 2024. (Su-IV-123/2024-5) Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo slijedeće pravno shvaćanje: „U slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva iz iste činjenične osnove (neprava preinaka) moguća i dopuštena (članak 190. i 191. ZPP), zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tom postupku, odnosno do prekida zastare ne dolazi tek u trenutku preinačenja tužbe povećanjem

postojećeg tužbenog zahtjeva.", slijedom čega je neosnovan tuženikov prigovor zastare na preinačeni dio tužbenog zahtjeva, a nesnovano se poziva i na sudsku praksu koja u konkretnom slučaju nije primijenjiva.

21. Tuženik u žalbi navodi da mu povrijeđeno pravo na pravično suđenje jer smatra da sud nije trebao dopustiti preinaku tužbe kojoj se protivio i da je povećani dio tužbenog zahtjeva u zastari, međutim obzirom da je prvostupanjski sud pravilno dopustio preinaku tužbe iz podnesaka tužiteljice i njihovog pravnog prednika od 26. rujna 2020., 12. veljače 2023. i 21. siječnja 2025., te pravilno zaključio da u odnosu na preinačeni dio zastara nije nastupila, što je prethodno već obrazloženo u ovoj odluci, nije osnovan niti žalbeni navod tuženika da mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje propisano člankom 29. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine" broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14; - dalje Ustav RH) i člankom 6. Konvencije.

22. Neosnovan je i žalben navod tuženika kojim ukazuje na relativno bitnu povredu iz članka 354. stavka 1. ZPP-a u vezi s člankom 220. stavka 1. i 2. ZPP-a.

22.1. Naime, prema odredbi članka 220. stavka 1. i 2. ZPP-a dokazivanje obuhvaća sve činjenice koje su važne za donošenje odluke i sud odlučuje o tome koje će od predloženih dokaza izvesti radi utvrđenja odlučnih činjenica. Sud je u predmetnom slučaju upravo na taj način i postupio, izveo je sve dokaze bitne za donošenje odluke u predmetu, dao je ocjenu izvedenih dokaza, a nezadovoljstvo tuženika činjenicom što sud nije prihvatio njegov dokazni prijedlog za provođenjem dokaza novim vještačenjem po medicinskoj ustanovi, ne čini pobijanu presudu nepravilnom i nezakonitom, jer je sud očito pravilno ocijenio da valjanu odluku može donijeti temeljem provedenih vještačenja. Sud je autonoman u izboru predloženih dokaza radi utvrđivanja važnih činjenica, pa korištenjem ovim ovlaštenjem nije počinjena niti jedna povreda postupka. Radi se o diskrecijskom pravu suda kojim se prvostupanjski sud pravilno poslužio kada je u konkretnom slučaju zaključio da nije potrebno provesti dokaz novim medicinskim vještačenjem.

22.2. Tuženik žalbom ne osporava utvrđenja suda da je prednik tužiteljica obolio od profesionalne bolesti obavljajući poslove za prednika tuženika u smislu odredbe članka 25. stavka 1. ZZR-a, ali prigovara opsegu odnosno visini nastale štete kako je to utvrđeno provedenim medicinskim vještačenjem po stalnim sudskim vještacima dr. Ireni Perić, spec. pulmologu, dr. Ivanu Gudelju, spec. pulmologu, dr. Nikoli Sikirici, spec. psihijatru, te dr. Ivanu Urliću, spec. psihijatru.

22.3. Prema odredbi članka 259. stavka 1. ZPP-a sud rukovodi vještačenjem, označuje predmet vještačenja, postavlja pitanja vještaku i prema potrebi traži objašnjenja u vezi s danim nalazom i mišljenjem. Činjenica da je jedna od parničnih strana nezadovoljna sadržajem vještačkog nalaza ne znači, sama po sebi, da se mora odrediti drugo, novo vještačenje (odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev-x 310/17-2 od 30. kolovoza 2018.).

22.4. Budući da sud na temelju odredbe članka 220. stavka 2. ZPP-a odlučuje o tome koji će se dokazi izvesti radi utvrđivanja odlučnih činjenica, odbijanje nekih od predloženih dokaznih prijedloga kako je već navedeno, samo po sebi ne znači da je sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka u slučaju kada je činjenično stanje dovoljno utvrđeno da se može odlučiti o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Stoga činjenica što prvostupanjski sud nije prihvatio prijedlog tuženika da se provede novo vještačenje po medicinskoj ustanovi, nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude obzirom da je prvostupanjski sud radi utvrđivanja odlučnih činjenica u iscrpnom dokaznom postupku, u skladu sa odredbama članka 260. i 261. ZPP-a proveo dokaz vještačenjem po stalnim sudskim vještacima dr. Ireni Perić, spec. pulmologu, dr. Ivanu Gudelju, spec. pulmologu, dr. Nikoli Sikirici, spec. psihijatru, te dr. Ivanu Urliću, spec. psihijatru, uz njihova detaljna pismena i usmena očitovanja, kojima su otklonili prigovore tuženika. Obzirom da je prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude jasno iznio razloge zbog kojih je prihvatio nalaze i mišljenja vještaka, pri čemu nakon očitovanja vještaka nisu uočene proturječnosti niti nedostaci u njihovim nalazima i mišljenjima u smislu odredbe članka 261. stavka 2. i 3. ZPP-a, činjenica što prvostupanjski sud nije proveo novo vještačenje nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude.

23. Slijedom navedenog, na temelju članka 373.a stavka 1. točke 2. i stavka 3. ZPP-a, odlučeno je kao u izreci pod točkom I 1.) i I 2).

24. Pobijanim rješenjem o troškovima parničnog postupka sadržanim pod točkom II izreke presude, prvostupanjski sud dosudio je tužiteljicama trošak parničnog postupka u iznosu od 16.168,13 eura sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od presuđenja do isplate.

24.1. Ispitujući pobijanu odluku o troškovima parničnog postupka sadržanu pod točkom II izreke presude, ovaj sud je utvrdio da je žalba tuženika osnovana, obzirom da je prvostupanjski sud počinio apsolutno bitnu povredu odredbe parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a, jer je odluka nejasna, te ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a posljedično tome je i pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

24.2. Naime, prvostupanjski sud je odlučujući o troškovima postupka paušalno prihvatio troškovnik tužiteljica, navodeći pojedine radnje i broj bodova, ali bez jasnog obrazloženja po kojim tarifnim stavkama je trošak priznat, na koje se radnje odnosi uvećanje od 10% zbog zastupanja više stranaka, te u kojem razdoblju je punomoćnik zastupao pojedine tužitelje. Iz spisa proizlazi da je prednik tužiteljica preminuo tijekom postupka, međutim prvostupanjski sud nije utvrdio koje su radnje poduzete prije, a koje nakon smrti prednika tužiteljica, niti je obrazložio postoji li osnova za uvećanje troška zbog zastupanja više stranaka do tog trenutka.

24.3. Prvostupanjski sud je tužiteljicama dosudio troškove medicinskog vještačenja u ukupnom iznosu od 1.215,00 eura, ali nije obrazložio od čega se sastoje ti troškovi, odnosno koji su iznosi priznati i isplaćeni kojem vještaku, dakle kako je odredio ukupno dosuđen trošak vještačenja.

24.4. Prvostupanjski sud je tužiteljicama dosudio trošak sastava odgovora na žalbu od 30. studenog 2016., iako je taj trošak odbijen kao neosnovan rješenjem Županijskog suda u Zagrebu, poslovni broj: Gž R-43/2017 od 21. veljače 2017.

24.5. Iz obrazloženja pobijanog rješenja nije moguće ispitati način obračuna troškova, jer sud nije naveo vrijednost predmeta spora kao osnovu za primjenu Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine" broj 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 126/22, 138/23; - dalje: Tarifa), već je samo uopćeno naveo da se tužiteljicama priznaje trošak prema VPS-u, nije naveo niti tarifne stavke po kojima priznaje pojedine radnje, razloge za različit broj bodova za istovrsne radnje, te način primjene uvećanja zbog zastupanja više stranaka.

24.6. Obzirom da takvo obrazloženje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, nejasno je i nerazumljivo, pa u ovom žalbenom postupku nije moguće ispitati pravilnosti i zakonitosti odluke o troškovima, slijedom čega je na temelju članka 369. stavka 1. u vezi s člankom 380. točke 3. ZPP-a pobijano rješenje valjalo ukinuti i u tom dijelu predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, te odlučiti kao u izreci ove odluke pod točkom I 3.).

24.7. U nastavku postupka prvostupanjski sud će postupiti po uputama ovog suda na način da će utvrditi broj tužitelja koje je punomoćnik zastupao u vrijeme poduzimanja svake pojedine radnje, utvrditi koje su radnje poduzete prije, a koje nakon smrti prednika tužiteljica, za svaku priznatu radnju navesti odgovarajuću tarifnu stavku i broj bodova, uz jasno navođenje vrijednosti predmeta spora, posebno obrazložiti eventualnu primjenu uvećanja zbog zastupanja više stranaka, obrazložiti od čega se sastoje ukupni troškovi medicinskog vještačenja, imajući pri tome u vidu i uspjeh stranaka u parnici obzirom da je pobijana presuda preinačena, te će potom donijeti novu, jasno obrazloženu i na zakonu osnovanu odluku o parničnim troškovima.

O žalbi protiv rješenja od 22. srpnja 2025.,

25. Pobijanim rješenjem od 22. srpnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-43, prvostupanjski sud odbio je prijedlog tuženika za prekid postupka podnesen zbog otvaranja predstečajnog postupka nad tuženikom, uz obrazloženje da otvaranje predstečajnog postupka ne predstavlja zakonsku osnovu za prekid ovog parničnog postupka.

25.1. Ispitujući pobijano rješenje ovaj sud je utvrdio da nisu počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje pazi po službenoj dužnosti u vezi s člankom 365. stavka 2. ZPP-a, te člankom 381. ZPP-a. Na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo, tako da žalba tuženika podnesena protiv tog rješenja, nije osnovana.

25.2. Prije svega valja istaći da se u konkretnom slučaju radi o radnom sporu, jer je predmet tužbenog zahtjeva naknada štete zbog profesionalne bolesti azbestoze nastale za vrijeme trajanja radnog odnosa prednika tužiteljica kod prednika

tuženika. Činjenica što je tijekom postupka došlo do smrti tužitelja Đurađa Šarića, te što su postupak preuzele njegove nasljednice, ne mijenja pravnu prirodu spora, već se radi o procesnoj sukcesiji u smislu odredbi ZPP-a, obzirom da spor koji proizlazi iz radnog odnosa zadržava to svojstvo i nakon stupanja nasljednika u postupak.

25.3. Odredbom članka 66. stavka 1. točke 1. Stečajnog zakona („Narodne novine" broj 71/15, 104/17, 36/22, 27/24; - dalje: SZ) propisano je da predstečajni postupak ne utječe na tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnoga odnosa u bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

25.4. Iako je odredbama SZ-a propisana obveza vjerovnika da svoje novčane tražbine prijave u predstečajnom postupku, nije propisan prekid radnog spora radi utvrđenja osnovanosti i visine tražbine po osnovi naknade štete zbog profesionalne bolesti, te treba imati u vidu da svrha predstečajnog postupka nije onemogućavanje sudske zaštite, već kolektivno namirenje vjerovnika pri čemu se sporne tražbine utvrđuju u parničnom postupku, tako da se sporovi iz radnog odnosa mogu voditi i nakon otvaranja predstečajnog postupka, a presuda donesena u tom sporu ima učinak utvrđenja tražbine.

25.5. Pravilno je stoga prvostupanjski sud utvrdio da otvaranje predstečajnog postupka nad tuženikom ne dovodi do prekida ovog postupka, te je pravilno odbio prijedlog tuženika, pa obzirom da žalbenim navodima nije dovedena u sumnju zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja, na temelju članka 380. točke 2. ZPP-a odlučeno je kao u izreci ove odluke pod točkom II.

O žalbi protiv rješenja od 3. studenog 2021.,

26. Pobijanim rješenjem od 3. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, ispravljenim pod točkom II izreke, rješenjem od 16. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, stalnom sudskom vještaku dr. sc. Ireni Perić, specijalistu pulmologu za davanje nalaza i mišljenja dosuđen je iznos od 2.460,00 kuna (326,50 eura).

26.1. Ispitujući pobijano rješenje ovaj sud je utvrdio da nisu počinjene apsolutno bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje pazi po službenoj dužnosti u vezi s člankom 365. stavka 2. ZPP-a, te člankom 381. ZPP-a, niti relativno bitna povreda iz članka 354. stavka 1. ZPP-a u vezi s člankom 256. ZPP-a. Prvostupanjski sud je na pravilno utvrđeno činjenično stanje, pravilno primijenio materijalno pravo, tako da žalba tuženika podnesena protiv tog rješenja, nije osnovana.

26.2. Prema odredbi članka 256. stavka 1. ZPP-a vještak ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište, na naknadu izmakle zarade i troškova vještačenja te pravo na nagradu za obavljeno vještačenje, a stavkom 2. istog članka propisano je da će se u pogledu naknade troškova i nagrade vještaka na odgovarajući način primjenjivati odredbe članka 249. st. 2. i 3. toga zakona.

26.3. Visina naknade i nagrade troškova vještaka uređena je Pravilnikom o stalnim sudskim vještacima („Narodne novine“ broj 38/14, 123/15, 29/16, 61/19; - dalje Pravilnik). Na temelju članka 24. stavka 1. Pravilnika, za obavljeno vještačenje stalni sudski vještak ima pravo na nagradu. Nagradu utvrđuje sud prema posebnom cjeniku naknada i nagrada stalnih sudskih vještaka, koji je sastavni dio Pravilnika, stavkom 2. istog članka propisano je da se nagrada određuje u bodovima, a vrijednost boda je 2,00 kune bruto bez PDV-a, dok je stavkom 4. propisano da ako je nagrada obračunata u satima, vještak je uz račun dužan dostaviti i obrazloženje svake stavke.

26.4. Vještak dr. sc. Irena Perić, uz pisani nalaz i mišljenje od 18. listopada 2021. u kojem je odgovorila na zadatke suda određene rješenjem za vještačenje, dostavila u spis račun broj 5/2021 od istog dana (sa specifikacijom koja ne odgovara cjeniku naknada i nagrada stalnih sudskih vještaka), pa je stoga 15. studenog 2021. dostavila novi račun broj 10/2021, sa pravilnom specifikacijom iz koje proizlazi da na ime naknade i nagrade potražuje ukupan iznos od 2.460,00 kn (326,50 eura), slijedom čega je prvostupanjski sud rješenjem od 16. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, ispravio točku II izreke pobijanog rješenja.

26.4.1. U specifikaciji računa broj 10/2021, navela je da na ime pregleda medicinske dokumentacije po Cbr. 5/1 potražuje 140 bodova što iznosi 280,00 kn, a na ime izrade pisanog nalaza i mišljenja po Cbr. 2/5 da potražuje 1.090 bodova što iznosi 2.180,00 kn, odnosno ukupno 2.460,00 kn.

26.4.2. Cbr. 5/1 cjenika naknade i nagrade stalnih sudskih vještaka, koji je sastavni dio Pravilnika, predviđeno je da nagrada za pregled osoba i medicinske dokumentacije iznosi 140 bodova, što vještakinja računom i potražuje, a Cbr. 2/5 cjenika predviđeno je da nagrada za izradu pisanog nalaza i mišljenja iznosi 150 do 4.000 bodova, a u konkretnom slučaju vještakinja potražuje 1.090 bodova, dakle potražuje broj bodova predviđen cjenikom. Kako se bodovi određuju prema težini i složenosti vještačenja, obzirom na obim medicinske dokumentacije prednika tužiteljica, primjerena je zatražena nagrada za izradu pisanog nalaza i mišljenja od 1.090 bodova.

26.5. Prvostupanjski sud se u pobijanom rješenju prilikom odmjeravanja nagrade pravilno pozvao na materijalno pravo članka 256. u vezi s člankom 249. ZPP-a, te na članak 24. Pravilnika sa cjenikom, a opisani račun vještaka sa specifikacijom tražene nagrade, sastavni je dio pobijanog rješenja ispravljenog pod točkom II izreke, rješenjem od 16. studenog 2021., pa ovaj sud ne nalazi opravdane razloge zašto tuženik nije izvršio uvid u isti ukoliko je sumnjao da nagrada vještaku nije pravilno odmjerena, pri čemu valja istaći i da nagrada nije obračunata u satima, pa vještak uz račun nije bio dužan dostaviti obrazloženje svake stavke, odnosno nije bio dužan navesti koliko vremena mu je bilo potrebno za izradu nalaza i mišljenja, niti je to sud trebao analizirati, kako to neosnovano u žalbi navodi tuženik.

26.6. Slijedom navedenog, uzimajući u obzir težinu i složenost vještačenja, pravilno je prvostupanjski sud odmjerio nagradu vještaku u iznosu od 2.460,00 kn (326,50

eura), pa kako žalbenim navodima nije dovedena u sumnju zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja, na temelju članka 380. točke 2. ZPP-a odlučeno je kao u izreci ove odluke pod točkom III.

27. Primjenom odredbe članka 166. stavka 1. u vezi s člankom 154. stavka 1. ZPP-a, tuženik koji nije uspio sa žalbom protiv rješenja od 3. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, ispravljenog rješenjem od 16. studenog 2021., poslovni broj: Pr-754/2015, ne pripadaju troškovi sastava žalbe od 8. studenog 2021., pa je odbijen sa zahtjevom za naknadu istih.

28. Tužiteljice su odbijene sa zahtjevom za naknadu troška sastava odgovora na žalbu od 17. kolovoza 2025. vezanog za žalbu tuženika protiv rješenja od 22. srpnja 2025., poslovni broj: Pr-273/2024-43, jer odgovor na žalbu nije bio nužan u ovom žalbenom postupku.

29. O troškovima tuženika koji se odnose na sastav žalbe protiv pobijane presude, odlučiti će prvostupanjski sud u odluci o troškovima parničnog postupka, uzimajući u obzir uspjeh tuženika u parnici.

Slavonski Brod, 6. ožujka 2026.

Predsjednica vijeća

Irena Dikanović-Terzić

IRENA DIKANOVIĆ-TERZIĆ

Elektronički potpisano: 06.03.2026T10:44:13 (UTC:2026-03-06T09:44:13Z)
Provjera: https://epotpis.rdd.hr/provjera
Broj zapisa: 1a970024-c554-45d5-8bd9-02282d8ae1ab
Županijski sud u Slavonskom Brodu